

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG CỦA TRUNG TÂM THÔNG TIN TÍN DỤNG

TRONG GIAI ĐOẠN HỘI NHẬP KINH TẾ QUỐC TẾ

ĐÀO XUÂN HOẠT

Thông qua việc cung cấp và đáp ứng nhu cầu về thông tin quan hệ tín dụng của khách hàng vay vốn, các NHTM đã đưa ra được quyết định cho vay, quyết định đầu tư đúng. Đảm bảo chất lượng khoản vay, góp phần thúc đẩy tăng trưởng và mở rộng tín dụng hiệu quả.

15 năm thành lập và phát triển đối với một lĩnh vực hoạt động trong lĩnh vực thông tin kinh tế - tài chính như Trung tâm thông tin tín dụng của Ngân hàng nhà nước Việt Nam (CIC), chưa phải là thời gian dài. Song thời gian đó cũng đủ để một mô hình hoạt động mới, chuyên sâu trong lĩnh vực cung cấp, trao đổi thông tin tín dụng khẳng định được vai trò của mình đối với hoạt động tín dụng ngân hàng của ngành ngân hàng Việt Nam trong quá trình đổi mới và hội nhập. Ý nghĩa đó gắn liền với hiệu quả mà hoạt động của CIC mang lại, thể hiện trên 03 kết quả đạt được sau:

Thúc đẩy hoạt động tín dụng ngân hàng mở rộng và tăng trưởng hiệu quả: Đây là kết quả mang lại quan trọng nhất của hoạt động thông tin tín dụng, thông qua việc cung cấp và đáp ứng nhu cầu về thông tin quan hệ tín dụng của khách hàng vay vốn: thông tin dư nợ; thông tin khách hàng vay; thông tin về tài sản thế chấp (TSTC); Thông tin về tình hình hoạt động sản xuất kinh doanh... đã tạo điều kiện cho hoạt động thẩm định, phân tích khách hàng vay vốn tại các

NHTM nắm bắt đầy đủ, chính xác tình hình quan hệ tín dụng của khách hàng, kết hợp với các nguồn thông tin khác (qua báo cáo tài chính; qua khảo sát thực tế; qua tình hình thực hiện nghĩa vụ thuế...) các NHTM đưa ra được quyết định cho vay, quyết định đầu tư đúng. Đảm bảo chất lượng khoản vay, góp phần thúc đẩy tăng trưởng và mở rộng tín dụng hiệu quả.

Hạn chế rủi ro tín dụng: Kết quả này xuất phát từ chính giá trị nguồn tin mà CIC cung cấp có liên quan đến khách hàng vay vốn. Xét về mặt nghiệp vụ, đối với mỗi NHTM, trước một đề nghị vay vốn, cán bộ tín dụng phải xem xét, thu thập tất cả các Thông tin về khách hàng, phân tích, đánh giá và thẩm định. Trong quá trình đó thông tin về dư nợ khách hàng, về quan hệ tín dụng của khách hàng sẽ cho phép cán bộ tín dụng đánh giá đúng mức về giá trị khoản vay hoặc từ chối cho vay trong trường hợp khách hàng đã có nhiều quan hệ tín dụng với TCTD khác, mà tài sản bảo đảm (TSBĐ) không đủ để thực hiện khoản vay tiếp... hoặc khách hàng có quan hệ tín dụng không tốt (có nợ

quá hạn...). Rõ ràng đây là những thông tin vô cùng quý giá cho TCTD về khách hàng trước khi có quyết định cho vay. Nhờ vậy các NHTM ngăn ngừa và hạn chế thấp nhất các rủi ro tín dụng xảy ra.

Cung cấp các thông tin liên quan trong lĩnh vực tiền tệ tín dụng ngân hàng, phục vụ cho công tác quản lý điều hành của Ngân hàng Nhà nước Trung ương (NHTW). Đây là một trong vai trò quan trọng của CIC, ngoài vai trò đáp ứng nhu cầu thông tin cho hoạt động tín dụng ngân hàng cho các NHTM, CIC trung ương (CICTW) thực hiện vai trò, chức năng tham mưu, cung cấp các thông tin về hoạt động tiền tệ tín dụng ngân hàng; thông tin về thị trường tiền tệ và các thông tin khác có liên quan phục vụ cho công tác quản lý, điều hành của NHTW góp phần thực hiện tốt chính sách tiền tệ quốc gia.

Đây là các kết quả cơ bản, nổi bật nhất trong hoạt động của CIC trong 15 năm hình thành và phát triển. Đánh giá tổng quan, kết quả đạt được đó gắn liền với các yếu tố thúc đẩy sau:

+ Cơ chế hoạt động không ngừng đổi mới và hoàn thiện, tạo khung pháp lý

đầy đủ cho CIC và các bộ phận thành viên hoạt động hiệu quả, trên cơ sở chủ động, linh hoạt và tự chịu trách nhiệm.

+ Quy mô hoạt động ngày càng đa dạng và có mức độ chuyên môn hoá sâu hơn. Với các bộ phận nghiệp vụ chuyên về hoạt động khai thác, thu thập và xử lý thông tin; bộ phận phân tích, đánh giá thông tin; bộ phận tổng hợp... Trong đó các sản phẩm về thông tin tín dụng; thông tin tài chính khách hàng; thông tin về xếp hạng doanh nghiệp... và bản tin thông tin tín dụng đã và đang được các NHTM rất quan tâm và sử dụng ngày càng nhiều.

+ Công nghệ phát triển nhanh và đột phá: Đây là một trong yếu tố nổi bật nhất, ấn tượng nhất gắn liền với quá trình phát triển của CIC. Chính nhờ đổi mới và ứng dụng công nghệ hiện đại đã cho phép CIC khai thác và xử lý thông tin đầu vào hiệu quả. Đồng thời cải thiện cơ bản hoạt động trao đổi tin: thu thập tin và cung cấp tin cho các TCTD thành viên. Theo đó các NHTM có thể tự tra cứu tìm kiếm thông tin trên mạng theo nhu cầu với một số loại thông tin phổ biến (tình hình quan hệ tín dụng khách hàng; thông tin TSTC; Thông tin kinh tế - xã hội...). Chính sự phát triển về công nghệ cho phép CIC phát triển "đồng hành" cùng các TCTD trong điều kiện phát triển nhanh hiện nay của hệ thống NHTM.

Tuy nhiên để đạt được thương hiệu của mình CIC cần tiếp tục con đường đổi mới, trước áp lực phát triển mà hơn hết đó là nhu cầu thông tin của các TCTD trong hệ thống ngân hàng Việt Nam, hướng tới sự phát triển như là một tổ chức tín nhiệm độc lập, với thông tin cung cấp mang đặc trưng và có thương hiệu riêng không chỉ đối với thông tin tín dụng, mà mở rộng ở tầm thông tin tài chính, tiền tệ cho toàn bộ nền kinh tế. Để thực hiện điều đó cần quan tâm thực hiện một số giải pháp sau:

Thứ nhất: Nâng cao chất lượng thông tin nói chung và thông tin tín dụng nói riêng. Đây là yếu tố cơ bản, quyết định sự tồn tại và phát triển của CIC trong điều kiện cạnh tranh và hội nhập. Đây là giải pháp có ý nghĩa chiến lược, gắn liền với lịch sử phát triển của CIC. Trước đây do đặc điểm hoạt động của CIC, đồng thời với chức năng và mục

tiêu hoạt động của tổ chức này là nhằm hạn chế rủi ro, đảm bảo hoạt động tín dụng ngân hàng tăng trưởng ổn định, hiệu quả và bền vững. Vì vậy hoạt động trao đổi tin giữa CIC và các TCTD trong hệ thống ngân hàng mang nặng ý nghĩa nội bộ và chi phối bởi cơ chế quản lý hành chính. Theo đó việc cung cấp thông tin đầu vào mang tính bắt buộc đối với các NHTM. Quá trình này không phải không mang lại những kết quả tích cực như: khai thác và thu thập được thông tin tín dụng đầu vào (tình hình dư nợ tín dụng; thông tin khách hàng quan hệ tín dụng; thông tin TSTC...) từ các TCTD một cách đầy đủ gắn với trách nhiệm của các TCTD theo quy chế hoạt động về thông tin tín dụng. Ở khía cạnh nào đó, theo cơ chế này, chất lượng thông tin ít có động lực thúc đẩy để nâng cao và chuyên môn hoá sâu. Ngày nay về cơ bản vẫn theo cơ chế trao đổi tin. Trong đó các NHTM vẫn có trách nhiệm cung cấp thông tin đầu vào cho CIC, song hoạt động này đã có sự thay đổi và hướng đến thương mại hơn, hướng đến sự chuyên môn hoá và nâng cao chất lượng thông tin đầu vào. (Việc cung cấp thông tin bước đầu đã thu phí). Tuy nhiên chất lượng thông tin vẫn còn tồn tại hạn chế nhất định như: tính cập nhật; tính chính xác vẫn chưa cao. Nguồn thông tin vẫn phụ thuộc vào tinh thần trách nhiệm; ý thức chấp hành trong quá trình cung cấp thông tin của các NHTM.

Thứ hai: Tiếp tục mở rộng và phát triển công nghệ mới, công nghệ hiện đại trong hoạt động thông tin tín dụng, nhằm thu thập và xử lý thông tin tốt hơn, theo kịp đà phát triển của các NHTM. Trong đó quy mô hoạt động tín dụng ngày càng lớn, số lượng khách hàng quan hệ ngày càng nhiều, dư nợ cao. Vì vậy công nghệ cần phải theo kịp đà phát triển này, để lưu trữ, quản lý và xử lý tốt nhất nguồn thông tin đầu vào, làm cơ sở để cung cấp thông tin đầu ra cho các NHTM một cách chính xác, cập nhật và đầy đủ nhất.

Thứ ba: chuyên môn hoá và đa dạng hoá hoạt động thông tin tín dụng. Gắn liền với việc nâng cao chất lượng thông tin tín dụng, CIC cần tiếp tục phát triển hoàn thiện các loại sản phẩm thông tin như: bản tin thông tin tín dụng;

xếp loại doanh nghiệp; thông tin về tài chính doanh nghiệp... Thực hiện tốt điều này không chỉ đảm bảo cho CIC phát triển mạnh hơn, mà quan trọng hơn sẽ tạo ra uy tín, thương hiệu cho CIC trong quá trình hội nhập và phát triển của nền kinh tế đất nước.

- Mặt khác về dài hạn, CIC hướng tới sự phát triển các loại thông tin như: đánh giá và xếp hạng công ty; xếp hạng các loại chứng khoán theo khả năng sinh lời; theo khả năng thanh toán... làm cơ sở để nhà đầu tư xem xét, lựa chọn đầu tư sao cho mang lại hiệu quả cao nhất, thực hiện ý tưởng này CIC sẽ phát triển như một tổ chức tín nhiệm của Nhà nước với thương hiệu và uy tín cao trong thị trường tài chính đất nước ta.

Thứ tư: Tiếp tục hoàn thiện và xây dựng cơ chế trao đổi tin trong hệ thống ngân hàng cho phù hợp hơn, trong mối quan hệ hệ thống không thể thiếu, đồng thời chịu tác động bởi yếu tố thương mại. Có như vậy mới đảm bảo động lực cho sự phát triển hoạt động thông tin tín dụng, đồng thời nâng cao chất lượng thông tin. Bên cạnh đó thực hiện nghiêm cơ chế thưởng - phạt gắn liền với trách nhiệm của các thành viên trong hệ thống thông tin tín dụng của NHTW.

Thứ năm: Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực. Lĩnh vực hoạt động này, với sản phẩm đầu ra là thông tin tín dụng và các thông tin liên quan khác. Vì vậy chất lượng của thông tin phụ thuộc vào yếu tố con người rất lớn, trong đó yêu cầu cao về trình độ, khả năng phân tích, đánh giá và dự báo của người làm công tác thông tin tín dụng. Theo đó cần tiếp tục đào tạo, nâng cao trình độ của đội ngũ cán bộ, giới chuyên môn nghiệp vụ; có kiến thức tin học, Anh văn, và đạo đức nghề nghiệp, chịu trách nhiệm chính về những sản phẩm thông tin đưa ra.

- Đối với các TCTD thành viên, trong quá trình quan hệ, trao đổi thông tin cần ổn định vị trí cán bộ làm báo cáo công tác thông tin tín dụng (cung cấp số liệu theo yêu cầu của CIC), có như vậy mới đảm bảo nguồn thông tin cung cấp đầy đủ, chính xác và cập nhật. Từ đó mới đảm bảo nâng cao chất lượng thông tin tín dụng của CIC ■